

**НАЦІОНАЛЬНИЙ УНІВЕРСИТЕТ ВОДНОГО ГОСПОДАРСТВА ТА
ПРИРОДОКОРИСТУВАННЯ**

Навчально-науковий інститут агроекології та землеустрою

05-08-158S

СИЛАБУС	Екскурсійна діяльність	
SYLLABUS	Excursion Study	
Шифр за ОП	ВЦЗП 1.8	
Code in Degree Programme		
Освітній рівень	бакалаврський (перший)	
Level of Education	Bachelor's (first)	
Галузь знань	24	Сфера обслуговування
Field of Knowledge		Service sector
Спеціальність	241	Готельно-ресторанна справа
Field of Study		Hotel and Restaurant Business
Освітня програма	Готельно-ресторанна справа	
Degree Programme	Hotel and Restaurant Business	

Силабус навчальної дисципліни «Експурсійна діяльність» для здобувачів вищої освіти ступеня «бакалавр», які навчаються за освітньо-професійною програмою «Готельно-ресторанна справа» спеціальності 241 «Готельно-ресторанна справа». Рівне: НУВГП. 2024. 11 стор.

ОПП на сайті університету:
<http://surl.li/wleybe> (ОП 2024)

Розробники силабусу: Коротун С. І., к. гогр. н., доцент кафедри туризму та готельно-ресторанної справи; Яковишина М. С., старший викладач кафедри туризму та готельно-ресторанної справи

Силабус схвалений на засіданні кафедри туризму та готельно-ресторанної справи
Протокол № 1 від “03” вересня 2024 року

Завідувач кафедри: : Коротун С.І., к.геогр.н., доцент

Керівник ОП: Конарівська О. Б, к.е.н., доцент

Схвалено науково-методичною радою з якості ННІ агроєкології та землеустрою
Протокол №1 від “03” вересня 2024 року

Голова науково-методичної ради з якості ННІ агроєкології та землеустрою: Прищепа А.М., д.с.-г.н., професор

**ПРОГРАМА НАВЧАЛЬНОЇ ДИСЦИПЛІНИ
«Екскурсійна діяльність»**

ЗАГАЛЬНА ІНФОРМАЦІЯ

Ступінь вищої освіти	бакалавр
Освітня програма	Готельно-ресторанна справа
Спеціальність	241 Готельно-ресторанна справа
Рік навчання, семестр	4 рік навч., 1 сем. / 4 рік навч., 1 сем.
Кількість кредитів	3,0
Лекції:	16 / 2 години
Практичні заняття:	14 / 8 годин
Самостійна робота:	60 / 80 годин
Форма навчання	денна / заочна
Форма підсумкового контролю	залік
Мова викладання	українська

ІНФОРМАЦІЯ ПРО РОЗРОБНИКІВ

	Коротун Сергій Ігорович, доцент, к.геогр.н., завідувач кафедри туризму та готельно-ресторанної справи
Вікіситет	http://surl.li/ouxgkf
ORCID	https://orcid.org/0000-0002-3377-5780
Канали комунікації	s.i.korotun@nuwm.edu.ua
Лектор	Яковишина Маргарита Сергіївна, старший викладач кафедри туризму та готельно-ресторанної справи
	
Вікіситет	http://surl.li/ccjvqi
ORCID	https://orcid.org/0000-0002-0198-5812
Канали комунікації	m.s.yakovyshyna@nuwm.edu.ua

ІНФОРМАЦІЯ ПРО НАВЧАЛЬНУ ДИСЦИПЛІНУ

Мета та завдання

Метою навчальної дисципліни «Екскурсійна діяльність» є формування у студентів теоретичних, професійних знань і практичних навичок, що дадуть їм змогу самостійно організовувати й планувати екскурсійну діяльність; розробляти й проводити екскурсії; здійснювати екскурсійне обслуговування. Екскурсійна діяльність у поєднанні з місцевим краєзнавством є важливим чинником освіти та культурного розвитку українського суспільства. **Завданням** навчальної дисципліни «Екскурсійна діяльність» є:

- засвоєння основ екскурсійної теорії;
- оволодіння основними прийомами екскурсійної методики.

В результаті вивчення дисципліни студенти повинні **знати**:

- основні поняття та терміни екскурсійної теорії;
- функції та признаки екскурсії;
- класифікацію екскурсій;
- особливості показу і розповіді на екскурсії;
- етапи підготовки нової екскурсії.

Вміти:

- проектувати процес обслуговування туристів за окремими етапами надання послуги, використовуючи існуючі технології;
- розробляти різні види екскурсій з урахуванням пізнавальних потреб, культури та релігії екскурсантів
- працювати в складі творчої групи над створенням нової екскурсії;
- застосовувати окремі методичні прийоми ведення екскурсії;
- застосовувати техніку ведення екскурсії.

Посилання на розміщення навчальної дисципліни на навчальній платформі Moodle, на платформі освітніх програм та їх освітніх компонентів

<https://exam.nuwm.edu.ua/course/view.php?id=1843>

Передумови вивчення

(місце навчальної дисципліни в структурно-логічній схемі)

Культурологія та релігієзнавство, Туристичне країнознавство, Регіональна економіка України, Підприємницька діяльність, Етнічні кухні

Компетентності

СК 01. Розуміння предметної області і специфіки професійної діяльності.
СК 04. Здатність формувати та реалізовувати ефективні зовнішні та внутрішні комунікації на підприємствах сфери гостинності, навички взаємодії.
СК 06. Здатність проектувати технологічний процес виробництва продукції і послуг та сервісний процес реалізації основних і додаткових послуг у підприємствах (закладах) готельно-ресторанного та рекреаційного господарства.
СК 12. Здатність ініціювати концепцію розвитку бізнесу, формулювати бізнес-ідею розвитку суб'єктів готельного та ресторанного бізнесу.
СК 13. Здатність здійснювати планування, управління і контроль діяльності суб'єктів готельного та ресторанного бізнесу.
СК 15. Вміти застосовувати основні закономірності безпечних, ресурсно-ефективних і екологічно-дружніх технологій в управлінні об'єктами готельно-ресторанної інфраструктури.
СК 16. Знати системи екологічного керування в готельно-ресторанній сфері відповідно міжнародним стандартам.
СК 17. Вміти обґрунтовувати ступінь відповідності наявних або прогнозованих екологічних умов завданням захисту, збереження та відновлення навколишнього середовища при розвитку індустрії гостинності.
СК 18. Знати шляхи та методи здійснення науково-обґрунтованих організаційних заходів щодо запобігання забрудненню довкілля в сфері готельно-ресторанної діяльності.

Програмні результати навчання

PH 01. Знати, розуміти і вміти використовувати на практиці основні положення законодавства, національних і міжнародних стандартів, що регламентують діяльність суб'єктів готельного та ресторанного бізнесу;

PH 08. Застосовувати навички продуктивного спілкування зі споживачами готельних та ресторанних послуг.

PH 16. Виконувати самостійно завдання, розв'язувати задачі і проблеми, застосовувати їх в різних професійних ситуаціях та відповідати за результати своєї діяльності.

PH 17. Аргументовано відстоювати свої погляди у розв'язанні професійних завдань при організації ефективних комунікацій зі споживачами та суб'єктами готельного та ресторанного бізнесу.

PH 22. Зберігати та примножувати досягнення і цінності суспільства на основі розуміння місця предметної області у загальній системі знань, використовувати різні види та форми рухової активності для ведення здорового способу життя.

PH 26. Здійснювати науково-обґрунтовані організаційні заходи щодо запобігання забруднення довкілля у сфері готельно-ресторанної діяльності.

СТРУКТУРА ТА ЗМІСТ НАВЧАЛЬНОЇ ДИСЦИПЛІНИ

Лекцій – 16/2 год. Практичні –14/8 год. Самостійна робота – 60/80 год.

Методи та технології навчання	Лекції, презентації, обговорення, ситуаційні вправи
Засоби навчання	Мультимедіа, проекційна апаратура, інформаційно-комунікаційні системи, програмне забезпечення

ЛЕКЦІЙНІ, ПРАКТИЧНІ ТА ЛАБОРАТОРНІ ЗАНЯТТЯ

Тема

Кількість годин, результати навчання, література	Зміст тем
--	-----------

Тема 1 Основи екскурsoзнавства та організації екскурсійної діяльності

Лекцій – 2 год, практичних - 2 год. PH01, PH08, PH16, PH17, PH22. Література: [2-7, 11, 12, 14, 24, 27, 33]	Екскурсійна діяльність. Екскурsoзнавство. Екскурсійна теорія. Екскурсійна методика. Предмет екскурсійної методики. Складові екскурсійної методики. Екскурсійна практика. Маркетингові дослідження ринку екскурсійних послуг. Маркетингові дослідження ринку екскурсійних послуг (екскурсійний маркетинг). Створення екскурсій. Підготовка екскурsoвода. Реклама. Комунікаційна діяльність. Екскурсійне обслуговування. Менеджмент екскурсійної діяльності. Види туристсько-екскурсійних організацій
---	---

Тема 2 Основні функції та ознаки екскурсій. Класифікація екскурсій.

Лекцій – 2 год, практичних - 2 год. PH01, PH08, PH16, PH17, PH22. Література: [2-7, 24, 27, 33]	Визначення екскурсій. Аспекти практичної екскурсійної діяльності. Екскурсія як цілеспрямований, запрограмований наочний процес пізнання особистістю оточуючого світу. Схема екскурсійного процесу. Функції і ознаки екскурсій. Принципи екскурсій. Екскурсійний метод та його особливості. Класифікація екскурсій. Оглядові й тематичні екскурсії. Назва екскурсій як мовний вираз змісту екскурсій. Тема в екскурсій. Композиція екскурсій. Провідна підтема. структуру екскурсій: сюжет, фабула, кульмінація. Види класифікації екскурсантів. Особливості сприйняття екскурсій різними групами екскурсантів. Рівні підготовленості аудиторії. Особливості проведення екскурсій для різних категорій екскурсантів. Створення екскурсійних груп з урахуванням віку. Рід занять екскурсантів. Екскурсії для сільського населення. Екскурсії для приїжджих (в готелі, мотелі). Екскурсії для відпочиваючих у санаторіях. Екскурсії для молоді. Екскурсії для дітей. Пішохідні екскурсії.
---	--

Тема 3 Технологія проектування та формування послуги «Екскурсія».

<p>Лекцій – 2 год, практичних - 2 год. PH01, PH08, PH16, PH17, PH22. Література: [2-7, 11, 12, 14, 24, 27, 33, 34]</p>	<p>Експурсія як результат двох процесів: підготовки й проведення. Напрямки підготовки нової експурсії. Експурсійна методика. Етапи підготовки нової експурсії. Схема експурсій: вступ, основна частина, висновок. Визначення мети й завдань експурсії. Вибір теми. Відбір літератури й складання бібліографії. Відбір і вивчення експурсійних об'єктів. Картка об'єкту. Критерії оцінки об'єктів. Маршрут експурсії. Варіанти побудови маршрутів, Вимоги до експурсійного маршруту. Об'їзд маршруту. Контрольний текст експурсії. Індивідуальний текст. Комплектування «портфеля експурсовода». Методична розробка експурсії.</p>
Тема 4 Методичне забезпечення надання експурсійних послуг.	
<p>Лекцій – 2 год, практичних - 2 год. PH01, PH08, PH16, PH17, PH22. Література: [2-7, 11, 12, 14, 23, 24, 27, 33, 34]</p>	<p>Класифікація методичних прийомів. Показ, його сутність, завдання, умови. Послідовність дій експурсовода при показі об'єкта. Ступені показу. Види показу. Особливості показу. Показ як реалізація принципу наочності. Методичні прийоми показу. Розповідь в експурсії. Основні вимоги до розповіді на експурсії. Особливості розповіді на експурсії. Методичні прийоми розповіді. Сполучення розповіді і показу на експурсії. Особливі методичні прийоми на експурсії: зустріч з учасникам подій, прийом дослідження, прийом демонстрації наочних посібників. Методика інтерпретації природної та історико-культурної спадщини. Принципи інтерпретації в експурсійній діяльності. Засвоєння експурсоводом методичних прийомів.</p>
Тема 5 Організаційно-технологічні вимоги щодо проведення експурсій	
<p>Лекцій – 2 год, практичних - 2 год. PH01, PH08, PH16, PH17, PH22. Література: [2-7, 24, 27, 33]</p>	<p>Перевірка експурсоводом необхідної документації. Знайомство з групою. Розміщення групи біля об'єктів. Вихід і повернення експурсантів в автобус. Пересування експурсантів. Місце експурсовода. Дотримання часу, відведеного на експурсію в цілому й розкриття окремих підтем. Техніка проведення розповіді при русі автобуса. Відповіді на питання експурсантів. Паузи в експурсії. Техніка використання «портфеля експурсовода». Дотримання елементів ритуалу.</p>
Тема 6 Професійна майстерність та особистість експурсовода	
<p>Лекцій – 2 год, практичних - 2 год. PH01, PH08, PH16, PH17, PH22, PH 26 Література: [2-7, 24, 27, 33, 34]</p>	<p>Вимоги до експурсовода. Складові професійної майстерності експурсовода. Кваліфікаційні вимоги до професії експурсовод. Положення про порядок видачі дозволів на право здійснення туристичного супроводу фахівцям туристичного супроводу. Особистість експурсовода. Вміння і навички експурсовода. Мова й жести експурсовода. Підготовка експурсовода до проведення експурсії. Шляхи підвищення професійної майстерності експурсовода. Співпраця з підприємствами готельно-ресторанної сфери.</p>
Тема 7 Основні поняття музеєзнавства. Експурсійна діяльність в музеях	
<p>Лекцій – 2 год, практичних - 2 год. PH01, PH08, PH16, PH17, PH22. Література: [2-7, 10, 13, 19, 22, 24, 27, 33]</p>	<p>Основні поняття музеєзнавства. Предмет музеєзнавства. Музей як історично обумовлений багатофункціональний інститут соціальної пам'яті. Функції музеїв. Типи й профілі музеїв. Становлення і розвиток музейної справи. Експурсійно-виставкова діяльність музеїв. Основні особливості музейної експозиції. Принципи побудови музейної експозиції. Музейна експозиція та її види. Музейні експозиції Музейна експурсія як складова частина програми експурсійного обслуговування. Особливості проведення експурсій в музеях. Основні методичні прийоми проведення музейних експурсій. Музейна педагогіка. Типи відвідувачів музеїв згідно теорії Девіда Колба.</p>
Тема 8 Сучасний стан та тенденції регіонального розвитку ринку експурсійних послуг	

Лекцій – 2 год, практичних - РН01, РН08, РН16, РН17, РН22, РН26. Література: [2-7, 15, 20-24, 26, 27, 30, 33, 34]	Природно-ресурсний потенціал екскурсійної діяльності. Управління регіональним розвитком сфери екскурсійних послуг, регіональний ринок екскурсійних послуг. Ємність регіонального ринку екскурсійних послуг. Методи оцінки ринку екскурсійних послуг. Підприємництво у сфері екскурсійних послуг. Значення екскурсійної діяльності в досягненні Глобальних цілей сталого розвитку. Проблеми надмірного туристичного навантаження. Екскурсійна діяльність і сучасні туристські мотивації.
--	---

Форми та методи навчання

При викладанні навчальної дисципліни «Екскурсійна діяльність» для активізації навчального процесу передбачені: проблемні лекції, робота в малих групах, семінари-дискусії, кейс-метод, метод мозкового штурму, метод обговорення тематичних зображень, ділові ігри, екскурсійні заняття.

Лекції супроводжуються демонстрацією схем, таблиць з мультимедійним супроводом. На практичних заняттях розглядаються та розв'язуються задачі, наближені до реальних ситуацій: використовується роздатковий матеріал (наочність) для формування у студентів системного мислення, проводиться дискусійне обговорення проблемних питань; задаються провокаційні питання.

Семінари-дискусії передбачають обмін думками та поглядами учасників щодо даної теми, а також розвивають мислення, допомагають формувати погляди і переконання, виробляють вміння формулювати думки і висловлювати їх, вчать оцінювати пропозиції інших людей, критично підходити до власних поглядів.

Ділові та рольові ігри – форма активізації студентів, внаслідок якої вони задіяні в процесі інсценізації певної виробничої ситуації в ролі безпосередніх учасників подій.

Навчання супроводжується опрацюванням нормативної, навчальної літератури, а також періодичних видань.

Студентам під час лекції надається посилання на електронний матеріал за темою, що розглядається.

Інструменти, обладнання, програмне забезпечення

-технічні засоби навчання: мультимедійне обладнання, ноутбук;

-програмне забезпечення: MS Windows, доступ до Інтернет;

-програмне забезпечення: система дистанційного навчання Moodle.

Порядок та критерії оцінювання

Для досягнення цілей та завдань курсу студентам потрібно засвоїти теоретичний матеріал та здати модульні контролі знань, а також вчасно виконати практичні завдання. В результаті можна отримати такі обов'язкові бали:

– 60 балів - за вчасне та якісне виконання завдань практичних занять та інших поточних завдань, що становить поточну (практичну) складову його оцінки;

– 40 балів – модульні контролі (20+20).

Всього 100 балів.

Шкала оцінювання наведена на сторінці навчальної дисципліни на навчальній платформі Moodle <https://exam.nuwm.edu.ua/course/view.php?id=1843>

Додаткові бали студентам також можуть бути зараховані за конкретні пропозиції з удосконалення змісту навчальної дисципліни. Положення про семестровий поточний та підсумковий контроль навчальних досягнень здобувачів вищої освіти <http://ep3.nuwm.edu.ua/15311/>.

Модульний контроль проходитиме у формі тестування на університетській платформі MOODLE.

Посаднання навчання та досліджень

Студенти мають можливість додатково отримати бали за виконання індивідуальних завдань дослідницького характеру, а також можуть бути долучені до написання та опублікування наукових статей з тематики курсу.

Інформаційні ресурси

Рекомендована література

Основна

1. Бабарицька В. К. Екскурсознавство і музеєзнавство: Навч. пос / В.К.Бабарицька, А.Я.Короткова, О.Ю.Малиновська. Київ : Альтерпрес, 2007. 464 с.

2. Галасюк С.С., Нездоймінов С.Г. Організація туристичних подорожей та екскурсійної діяльності: навчальний посібник. Друге видання, доповнене і допрацьоване. Херсон : ОЛДІ-ПЛЮС., 2016. 248 с

3. Організація екскурсійної діяльності : навч. посіб. / МОН України, Уманський держ. пед. ун-т імені Павла Тичини ; уклад. Л. А. Слатвінська. Умань : Візаві, 2022. 205 с. URL: <https://surl.li/jzalok>

4. Поколодна М. М. Організація екскурсійної діяльності : підручник / Харків. нац. ун-т міськ. госп-ва ім. О.М. Бекетова. Харків : ХНУМГім. О. М. Бекетова, 2017. 180 с.
5. Про туризм : Закон України № 325/95-ВР від 15.09.1995. Редакція від 01.01.2024. URL: <https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/324/95-%D0%B2%D1%80#Text>
6. Торяник В. М., Хрідочкін А. В., Джинджоян В. В. Екскурсологія : підручник. За заг. ред. доктора юридичних наук, професора, В.О. Негодченка. Дніпро : ДГУ, 2022. 370 с. URL: <https://surl.li/xubxhj>
7. Федорченко В. К., Костюкова О. М., Дьорови Т. А., Олексійко М. М. Історія екскурсійної діяльності в Україні : Навч. посібник. Київ : "Кондор". 2004. 166 с.

Допоміжна

8. Виговський Д. С., Яковишина М. С. Розвиток культурних шляхів Європи: досвід для України. Міжнародний науковий журнал "Інтернаука". Серія: "Економічні науки" № 3(83). URL: <https://www.inter-nauka.com/issues/economic2024/3/9770>
9. Волкова Л.А., Яковишина М.С. Особливості еколого-просвітницької роботи на порушених територіях зони Полісся. *Екологія. Довкілля. Енергозбереження* : матер. Всеукр. наук.-практ. конф. з міжнар. участю, присв. 90-річчю Нац. ун-ту «Полтавська політехніка ім. Ю. Кондратюка» (3-4 грудня 2020 року). Полтава : НУПП, 2020. С.139-142. URL: <https://surl.li/xitkwz>
10. Гохстрат Е. Теорія навчання Девіда Колба в музеї: Мрійник, Мислитель, Прагматик, Діяч / Елс Гохстрат, Анемарі Велс Гейн ; пер. з голландської Наталії Карпенко. Київ : Видавець Чередниченко А.М., 2015. 96 с.
11. ДСТУ EN 15565:2016 Туристичні послуги. Вимоги до професійної підготовки та кваліфікаційних програм для гідів (EN 15565:2008, IDT);
12. ДСТУ EN 13809:2018 Послуги туристичні. Туристичні агенції та туристичні оператори. Терміни та визначення (EN 13809:2003, IDT)
13. Інноваційні впровадження в природничих музеях Швейцарії та Австрії / А. А. Бокотей // Наукові записки Державного природознавчого музею. 2014. Вип. 30. С. 41-50. Режим доступу: http://nbuv.gov.ua/UJRN/Nzdpn_2014_30_6
14. Інструкція щодо організації та проведення екскурсій і подорожей з учнівською та студентською молоддю. Затверджено Наказом Міністерства освіти і науки України № 1124 від 02.10.2014 р. URL: <https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/z1341-14#Text>.
15. Коротун С. І., Яковишина М. С. Формування навчально-пізнавальної мотивації засобами сучасної екскурсійної діяльності. *Університет і школа: перспективи співпраці* : зб. тез доп. Всеукр. наук.-практ. конф., 19-21 квітня 2018 р., Рівне. Рівне : НУВГП, 2018. С. 38-40. URL: <http://ep3.nuwm.edu.ua/9923/>
16. Національна програма туристсько-екскурсійних маршрутів «Намісто Славутича». Київ, 1997. 242 с.
17. Про затвердження нормативно-правових актів, які регламентують порядок організації туристсько-краєзнавчої роботи Наказ Міністерства освіти і науки України № 1124 02.10.2014 // <https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/z1340-14#Text>.
18. Пангелов Б. П. Організація і проведення туристсько-краєзнавчих подорожей: навч. посіб. Київ : Академ-видав, 2010. 248 с.
19. Удовиченко І. В. Музейна педагогіка: теорія і практика: науково-методичний посібник (2017)
20. Яковишина М. С. Місце екскурсійної діяльності у соціально-економічному розвитку територіальної громади. Децентралізація влади, проведення реформ в Україні. Сучасний стан та проблеми підготовки кадрів для об'єднаних територіальних громад : матеріали II міжнар. наук.-практ. конф. (м. Рівне, 13-14 груд. 2018 р.). Рівне, 2018. С. 221-223. URL: <https://surl.li/oeljln>
21. Яковишина М.С., Болотюк Р.В. Синергія етно-еко фестивалів, веломарафонів та спортивних ігор у розвитку патріотичних маршрутів. *Нематеріальна культурна спадщина як сучасний туристичний ресурс: досвід, практики, інновації* : тези доповідей V Міжнар. наук.-практ. конф.- фестиваль, (Київ, 19-20 травня 2022 р.) / Київ. нац. ун-т культури і мистецтв, Київ. Ун-т культури, Ф-т гот.-ресторан. і турист. бізнесу. Київ : Вид. центр КНУКіМ, 2022. С.121-123. URL: <https://fgritb.knukim.edu.ua/home/konferencii.html>
22. Яковишина М. С., Конарівська О. Б., Громаченко К. Ю., Коротун О. П. Особливості створення і функціонування галузевого музею як форми промоції історико-культурних туристичних ресурсів міста Рівне. *Вісник Національного університету водного господарства та природокористування. Сер. Економічні науки*. Рівне : НУВГП, 2021. Вип.3 (95). с.169-183. URL: <http://ep3.nuwm.edu.ua/22912/>
23. Beck, L. And T.T. Cable. 2002. Interpretation for the 21st century: fifteen guiding principles for interpreting nature and culture, 2nd edition. Sagamore publishing,

champaign, Illinois, USA.

Інформаційні ресурси

24. Державне агентство розвитку туризму. ДАРТ. URL : <https://www.tourism.gov.ua/>
25. Державний комітет статистики України URL : <https://ukrstat.gov.ua/>
26. Довідник безбар'єрності. URL : <https://bf.in.ua/>
27. Навчальні онлайн курси сфери туризму від Національної туристичної організації України. URL: https://www.ntoukraine.org/academy_ua.html
28. Наукова бібліотека НУВГП (м. Рівне, вул. Олекси Новака, 75) URL : <https://lib.nuwm.edu.ua/> (інформаційні ресурси у цифровому репозиторії).
29. Національна бібліотека ім. В. І. Вернадського. URL : <http://www.nbu.gov.ua/>
30. Національна стратегія зі створення безбар'єрного простору в Україні. *Міністерство інфраструктури України : веб сайт.* URL: <https://mtu.gov.ua/content/nacionalna-strategiya-zi-stvorennya-bezbarernogo-prostoru-v-ukraini.html?PrintVersion>
31. Обласна наукова бібліотека (м. Рівне, майдан Короленка, 6) URL : <http://libr.rv.ua/>
32. Рівненська централізована бібліотечна система (м. Рівне, вул. Київська, 44). URL : <https://rivnechs.com.ua/>
33. Рівненщина туристична. URL: <https://rivne.travel/>
34. РівнеРетроРитм. URL: <http://retrorivne.com.ua/>

Методичне забезпечення

1. Інформаційні ресурси у електронному репозиторії Національного університету водного господарства та природокористування. URL : <http://ep3.nuwm.edu.ua/view/types/metods/>
2. Опорний конспект лекцій (на електронному носії) за всіма темами курсу, у тому числі і для самостійного вивчення.
3. Пакети тестових завдань з кожної теми та загалом по курсу дисципліни.

ПОЛІТИКИ ВИКЛАДАННЯ ТА НАВЧАННЯ

Перелік соціальних, «м'яких» навичок (soft skills)

- ЗК 01. Здатність зберігати та примножувати моральні, культурні, наукові цінності і досягнення суспільства на основі розуміння історії та закономірностей розвитку предметної області, її місця у загальній системі знань про природу і суспільство та у розвитку суспільства, техніки і технологій, вести здоровий спосіб життя.
- ЗК 02. Здатність діяти соціально відповідально та свідомо, реалізувати свої права і обов'язки як члена суспільства, усвідомлювати цінності громадянського (вільного демократичного) суспільства, верховенства права, прав і свобод людини і громадянина в Україні.
- ЗК 03. Здатність вчитися і оволодівати сучасними знаннями.
- ЗК 04. Навички використання інформаційних і комунікаційних технологій.
- ЗК 05. Здатність працювати в команді.
- ЗК 06. Здатність спілкуватися державною мовою як усно, так і письмово.
- ЗК 07. Цінування та повага різноманітності та мультикультурності.
- ЗК 08. Навички здійснення безпечної діяльності.
- ЗК 10. Здатність застосовувати знання у практичних ситуаціях.

Дедлайни та перескладання

Роботи, які здаються із порушенням термінів без поважних причин, оцінюються на нижчу оцінку (75% від можливої максимальної кількості балів за вид діяльності балів). Перескладання модулів відбувається із дозволу деканату за наявності поважних причин (наприклад, лікарняний).

Списування під час контрольних робіт та екзаменів заборонені (у т.ч. з використанням мобільних девайсів). Мобільні пристрої дозволяється використовувати лише під час он-лайн тестування.

Ліквідація академічної заборгованості здійснюється згідно «Порядку ліквідації академічних заборгованостей у НУВГП», <https://ep3.nuwm.edu.ua/30369/>. Згідно цього документу і реалізується право студента на повторне вивчення дисципліни чи повторне навчання на курсі.

Оголошення стосовно дедлайнів здачі частин навчальної дисципліни відповідно до політики оцінювання оприлюднюються на сторінці даної дисципліни на платформі MOODLE за календарем.-

Неформальна та інформальна освіта

Студенти мають право на визнання (перезарахування) результатів навчання, набутих у неформальній та інформальній освіті <https://nuwm.edu.ua/struktorni-pidrozdili/centr-neformaljnoji-osviti> згідно з відповідним Положенням: <https://nuwm.edu.ua/files/1299/--/7883/-----.pdf>.

Зокрема студенти можуть самостійно проходити онлайн-курси на таких навчальних платформах, як Prometheus, Coursera, edEx, edEra, FutureLearn та інших, для наступного перезарахування результатів навчання. При цьому важливо, щоб знання та навички, що формуються під час проходження певного онлайн-курсу чи його частин, мали зв'язок з очікуваними навчальними результатами даної дисципліни (освітньої програми) та перевірялись в підсумковому оцінюванні.

Правила академічної доброчесності

Всі студенти, співробітники та викладачі НУВГП мають бути чесними у своїх стосунках, що застосовується і поширюється на поведінку та дії, пов'язані з навчальною роботою. Студентоцентризм має вирішальне значення для розуміння серйозності ставлення до академічної недоброчесності та неправомірної поведінки. Студенти мають самостійно виконувати та подавати на оцінювання лише результати власних зусиль та оригінальної праці. У той час як студентам рекомендується працювати один з одним та обмінюватися ідеями, обмін текстом, кодом чи будь-яким подібним для окремих завдань є недопустимим. Ніколи не існує прийняттого приводу для плагіату чи обману. Академічна недоброчесність в університеті неприпустима. Студенти можуть працювати в своїх навчальних групах, щоб виконати свої завдання та звіти з лабораторних / практичних робіт. Виконуючи поставлені завдання, студенти повинні індивідуально здійснити кожен розрахунок. Однак студенти можуть порівнювати значення та обговорювати застосовувані рішення з членами своєї групи. Кожен студент повинен ввести свої (або зроблені в його групі) рішення в свій індивідуальний звіт. Студенти не можуть копіювати та вставляти будь-яку частину звіту або практичного завдання іншого студента у свою власну роботу.

Студенти не можуть ділитися своїм практичним завданням або звітом з іншими або дозволяти скопіювати та вставити їх в іншу роботу в будь-якій частині. Кожен студент несе індивідуальну відповідальність за збереження власного робочого варіанта звіту та практичного завдання. Якщо буде визначено, що інший студент або студенти скопіювали чужу роботу, всі студенти, які в цьому взяли участь, отримають нуль балів за завданням.

Списування під час проведення модульного контролю чи підсумкового контролю, передбачає позбавлення студента подальшого права здавати матеріал і у нього виникає академічна заборгованість. За списування під час виконання окремих завдань, студенту знижується оцінка у відповідності до ступеня порушення академічної доброчесності.

Документи з Академічної доброчесності викладені сайті університету <http://nuwm.edu.ua/sp/akademichna-dobrochesnistj>.

Студент зобов'язаний дотримуватися Кодексу честі студентів НУВГП, який встановлює загальні моральні принципи та правила етичної поведінки осіб, які навчаються в університеті, та якими вони мають керуватися у своїй діяльності: <http://ep3.nuwm.edu.ua/4917/1/Кодекс%20честі%20студентів%20зах.pdf>.

Письмові роботи перевіряються на наявність плагіату і допускаються до захисту із коректними текстовими запозиченнями встановленими [Положенням про виявлення та запобігання академічного плагіату в НУВГП](#):

Принципи доброчесності у НУВГП та відповідність показникам забезпечення якості вищої освіти регламентовано НАЗЯВО та положеннями відділу якості освіти НУВГП.

Сайт НАЗЯВО: <https://naqa.gov.ua/>

Відділ якості освіти НУВГП: <https://nuwm.edu.ua/struktorni-pidrozdili/vyo>

Вимоги до відвідування

Лекції і практичні заняття відбуваються в офлайн або онлайн режимі згідно розкладу.

Консультації будуть проводитися онлайн за допомогою Google Meet за кодом у домовлений зі студентами час.

Відвідування занять є обов'язковим компонентом оцінювання. За об'єктивних причин (наприклад, хвороба, міжнародне стажування тощо) навчання може відбуватись в он-лайн формі (змішана форма навчання) за погодженням із керівником курсу. Пропущені заняття можуть бути відпрацьовані шляхом представлення виконаного завдання за пропущеною темою та виступу з доповіддю за відповідною темою на студентських конференціях.

Здобувачі можуть на заняттях використовувати мобільні телефони та ноутбуки, але виключно в навчальних цілях з даної дисципліни.

Навчання осіб з інвалідністю

Організація навчання людей з інвалідністю проводиться за дотриманням вимог нормативних документів, розроблених в НУВГП: <http://nuwm.edu.ua/sp/dlja-osib-zinvalidnistju>. Прохання для здобувачів вищої освіти з особливими потребами в організації навчання –завчасно повідомити про вказані особливості для відповідної підготовки та їх врахування. Наприклад, людей з вадами слуху чи зору – для уникнення непорозумінь і некоректного відношення з боку викладача.

Правила отримання зворотної інформації про дисципліну

Після проведення перших занять студентам буде запропоновано відповісти на ряд питань щодо врахування в поточному курсі їх побажань. Після завершення курсу для покращення якості викладання освітнього компоненту і отримання зворотного зв'язку від здобувачів вищої освіти також буде запропоновано заповнити Google форму.

Оновлення

Викладач за необхідністю оновлює зміст навчальної дисципліни на основі наукових досягнень і сучасних практик у відповідній галузі тому можливі несуттєві розбіжності у змісті дисципліни, які не впливають на здобуття компетентностей та відповідних результатів навчання. Студенти можуть виступати ініціаторами оновлень/змін в змісті дисципліни, обґрунтувавши викладачу їх доцільність, наприклад вказав на новітні практики у даній галузі, які доти в дисципліні не розглядались.

Лектор

Яковишина М.С.

Автор
Старший викладач

Маргарита ЯКОВИШИНА

Затверджено

Проректор з науково-педагогічної та
навчальної роботи

Валерій СОРОКА

документ підписаний КЕП
Номер документа СИЛ №683
Підписувач Сорока Валерій Степанович
Підписувач (дані КЕП):
Сертифікат 3FAA9288358EC00304000009B6C3700C8C2C100